

LITURGIE

**BOHOSLUŽEBNÁ
KNIHA
CÍRKVE
ČESKOSLOVENSKÉ
HUSITSKÉ**

**Liturgie podle patriarchy
Karla Farského**

Druhá liturgie CČSH

PRAHA 2004

Bohoslužebnou knihu CČSH na základě usnesení druhého zasedání VII. řádného sněmu Církve československé husitské dne 17. 3. 1991 vydalo v roce 1992 z pověření Ústřední rady CČSH zařízení Blahoslav v Praze. Text Druhé liturgie CČSH a Liturgických modliteb podle období církevního roku vypracovala po celocírkevní diskusi pracovní skupina liturgické komise ideové rady CČSH za přispění prof. ThDr. Milana Salajky. Bohoslužebnou knihu CČSH k tisku pro první vydání připravil (†) ThLic. Milan Matyáš, přednosta naukového odboru a tiskový odbor úřadu Ústřední rady CČSH v Praze.

Druhé vydání v roce 2004 k tisku připravila redakční skupina ve složení: ThDr. Tomáš Butta, emeritní patriarcha Josef Špak, prof. ThDr. Milan Salajka, Mgr. Eva Mikulecká, PaedDr. Zdeněk Kovalčík, Mgr. Zdeněk Svoboda, biskup Štěpán Klásek a Mgr. František Brynych. Úvodní slovo napsal ThDr. Jan Schwarz, patriarcha CČSH. Tabulku pohyblivých svátků vypracovali (†) Mgr. Václav Šustr a Mgr. Zbyněk Studenovský. Ilustrace vytvořil Mgr. Lumír Čmerda.

Vydání Liturgie zajistil úřad Ústřední rady CČSH v Praze za vedení ředitele ing. Miroslava Zahrádky.

Bohoslužebná kniha CČSH – Liturgie

Vydání druhé

Praha 2004

Církev československá husitská

edice Blahoslav

166 26 Praha 6, Wuchterlova 5

Sazba a realizace: Josef Ženka, Praha 8

Tisk: Tiskárna Nové Město u Chlumce nad Cidlinou

© Ústřední rada Církve československé husitské

© Ilustrations: Lumír Čmerda

ISBN 80-7000-660-9

OBSAH

Úvodní slovo patriarchy	7
Předmluva k druhému vydání této bohoslužebné knihy CČSH	9
Církevní rok a jeho členění	11
Tabulka pohyblivých svátků v letech 2005–2050	14
Bohoslužebný řád	17
První liturgie CČSH podle patriarchy Karla Farského	23
Druhá liturgie CČSH	69

PŘEDMLUVA K DRUHÉMU VYDÁNÍ TÉTO BOHOSLUŽEBNÉ KNIHY

Zrod Církve československé husitské je spojen s úsilím o liturgickou reformu v počátcích 20. století. Jedním z požadavků reformních katolických kněží bylo zavedení bohoslužby v mateřském jazyce. Reforma bohoslužby podle vytvořeného **Českého misálu** byla uskutečněna cestou činu (via facti) o Vánocích 1919 a předznamenala utvoření nové církve navazující na odkaz české reformace. **Liturgie prvního patriarchy Dr. Karla Farského** byla přijata na I. řádném sněmu v roce 1924 a tvoří jádro duchovního života Církve československé husitské. Karel Farský měl na mysli liturgii, která by odrážela pravou katolicitu církve založenou na evangeliu Ježíše Krista. Obsahuje liturgické prvky východní, západní i evangelické, ale tak, že tvoří organický samostatný celek. V roce 1939 prošla Liturgie úpravou a v letech 1940 a 1952 byl vydán tzv. **Tuháčkův misál**.

VI. řádný sněm CČSH na svém prvním zasedání 17. října 1971 se usnesl „dále pracovat na revizi Liturgie ve směru k původní liturgii Karla Farského“. Tímto úkolem byl pověřen liturgický výbor VI. řádného sněmu CČSH. Po ukončení tohoto církevního sněmu v roce 1981 pokračovala v práci liturgická komise Ideové rady CČSH, která pro tento úkol vyčlenila zvláštní pracovní skupinu. Své poslání pochopila v duchu sněmovní intence nikoli jako neproveditelný návrat k verbální podobě Farského liturgie, nýbrž jako obnovu jejího původního teologického, svědeckého a zvěstného záměru, který úprava z roku 1939, žádným sněmem nepotvrzená, v některých případech zamlžila. Výsledkem této práce se staly po celocírkevní diskusi jednak **Liturgické modlitby CČSH** podle období církevního roku a také **Druhá liturgie CČSH** jako jiný liturgický tvar vedle **Liturgie CČSH podle patriarchy Karla Farského**. Na 2. zasedání VII. sněmu v roce 1991 byl přijat návrh liturgického výboru,

aby příslušné texty Liturgických modliteb CČSH podle období církevního roku byly vkomponovány do struktury Liturgie podle Karla Farského a sněm usnesl jejich bezprostřední užívání v náboženských obcích.

Součástí Liturgie je **Bohoslužebný řád CČSH**, který byl přijat na VI. řádném sněmu dne 17. října 1971 a je dosud stále platným řádem. Jeho všeobecná část se netýká jen Liturgie podle patriarchy Karla Farského, ale všech bohoslužebných shromáždění, tedy i Druhé liturgie CČSH a pobožností. Liturgický výbor VIII. sněmu pracuje na další liturgické tvorbě, jejímž výsledkem může být i úprava stávajícího řádu.

Křesťanská bohoslužba je živým procesem v proměnách času. Tento proces musí být provázen úsilím o porozumění jejímu základnímu trvajícím obsahu a současně snahami o jeho srozumitelné vyjádření pro současnost. Požadavek srozumitelnosti však neznamená odstranit posvátné tajemství. Tímto tajemstvím je Boží spásná přítomnost v Ježíši Kristu skrze Ducha svatého, která tvoří základní charakter křesťanské bohoslužby všech dob.